

ÄNGDALA SKOLOR AB

Handlingsplan för elever i behov av anpassningar och/eller särskilt stöd

Ängdala skolors handlingsplan för elever i behov av särskilt stöd för
förskoleklass, grundskola och fritidsverksamhet.

Innehållsförteckning

Inledning	2
Styrdokument	3
Värdegrund	4
Uppmärksamma behov av särskilt stöd	5
Åtgärdsprogram	6
Elevhälsan	8
Överföring av information	9
Psykolog	10
Kurator	11
Skolsköterska	12
Organisation av den specialpedagogiska verksamheten	13
Screening för kartläggning	15
Kartläggningsmaterial, individuell nivå	18
Modell för utredning av läs- och skrivsvårigheter/dyslexi	19
Vad du som undervisande kan göra för att stödja elever med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi	20
Modell för utredning av matematiksvårigheter/dyskalkyli	23
Vad du som undervisande kan göra för att stödja elever med matematiksvårigheter/dyskalkyli	24

Inledning

Ängdala skola och förskola är en friskola som tar emot barn från det att de börjar i förskolan till och med grundskolans nionde år. Det innebär att vi kan erbjuda en röd tråd från förskolan till skolan, vilket ger en hög pedagogisk kontinuitet. Detta anses ha en särskilt stor betydelse för att stimulera barnens språkutveckling och matematiska begreppsbyggnad.

Glädje, engagemang, trygghet och lustfyllt lärande är nyckelord i vår pedagogiska planering. Vi följer det statliga regelverk som finns med dess läroplaner och de kommunala riktlinjerna från Vellinge kommun.

Om det framkommer att en elev kan vara i behov av särskilt stöd ansvarar rektor för att behovet utreds. Med Skolverkets allmänna råd och rekommendationer som utgångspunkt ska denna handlingsplan fungera som ett verktyg i det dagliga arbetet. Detta gäller hur man uppmärksammar och utreder elevers svårigheter i skolan, hur man utarbetar anpassningar och/eller särskilt stöd samt hur detta dokumenteras.

Höllviken augusti 2015

Elsy Andersson, rektor

Anna Aspelund, specialpedagog

Helena Törnqvist, specialpedagog

Alex Nikolaidis, specialpedagog

Skollagen

Kap. 1 § 4 *"I utbildningen skall hänsyn tas till barn och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt."*

Lgr 11

"En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla".

Salamanca-avtalet

Sverige har skrivit under Salamancadeklarationen om principer, inriktning och praxis vid undervisningen av elever i behov av särskilt stöd vid världskonferensen i Salamanca, Spanien, den 10 juni 1994. Skolan har skyldighet att ge plats åt alla barn, utan hänsyn till deras fysiska, intellektuella, sociala, emotionella eller språkliga förmåga.

Värdegrund

Barn lär sig saker på olika sätt. Inom den moderna pedagogiken talar man idag om barns olika lärtilar. På Ängdala har vi ambitionen att kunna erbjuda en verksamhet som passar alla barn och alla olika lärtilar. Vi lägger också stor vikt vid att hjälpa varje barn att utveckla den strategi för lärande som passar henne eller honom bäst.

Lusten att lära är starkt kopplad till känslan av hälsa och välbefinnande. Lärande och hälsa påverkas i stor utsträckning av faktorer som trygghet och trivsel, upplevelsen av ett sammanhang och en helhet, delaktighet, inflytande och självkänsla samt möjligheterna att använda alla sina sinnen och utveckla kreativitet. I grunden handlar det om att känna sig värdefull.

Uppmärksamma behov av särskilt stöd

"Alla som arbetar i skolan ska

- *uppmärksamma och stödja elever i behov av särskilt stöd, och*
- *samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande"*

(Lgr 11)

Alla elever behöver stöd i sin utveckling. Några behöver anpassningar och/eller särskilt stöd under vissa perioder, andra under hela sin skoltid. En elevs behov av stöd måste ses i relation till omgivningens bemötande och den miljö eleven vistas i. Skolan måste tidigt samtala med eleven och vårdnadshavaren när ett problem uppmärksammas.

Det är viktigt att tidigt uppmärksamma att en elev riskerar att inte nå kunskapsmålen för utbildningen i något ämne eller behöver stöd av annan orsak. En annan orsak kan vara att eleven vantrivs i skolan, har svårt att fungera i grupp, är upprepat eller långvarigt frånvarande, har ett utåtagerande beteende eller drar sig undan. En del elever i behov av särskilt stöd uppvisar koncentrationssvårigheter, tal- och språksvårigheter eller psykosociala besvär.

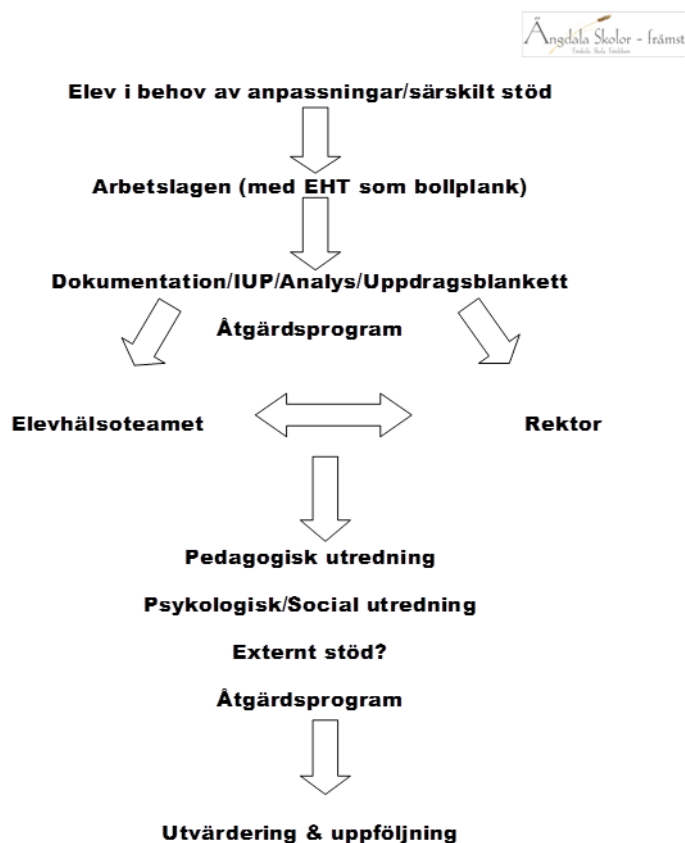
Två gånger per läsår, i mars och oktober, har vi måluppfyllelsekonferenser. Inför konferensen gör klassläraren en sammanställning av alla ämnen för att få en samlad bild av vilka elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen.

Åtgärdsprogram

Så snart skolan uppmärksammat att en elev kan vara i behov av särskilt stöd ska behovet utredas. Utredningen syftar till att skolan skaffar sig ett tillräckligt underlag för att förstå elevens behov och varför eleven har svårigheter i skolan. Utredningen kan resultera i anpassningar som dokumenteras i elevens skriftliga individuella utvecklingsplan eller i särskilt stöd, som skrivs ner i ett åtgärdsprogram.

I Skolverkets allmänna råd för "Arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram" ges följande rekommendationer, som visas i nedanstående modell, om hur skolans personal, rektorn och huvudmannen kan eller bör stödja eleverna på bästa sätt:

När ett åtgärdsprogram utformas är det viktigt att:

- rektor blir informerad för att kunna fatta beslut om att åtgärdsprogram ska skrivas.
- eleven och vårdnadshavare är delaktiga.
- ge en kortfattad beskrivning av elevens behov för den aktuella situationen.
- relatera till läro- och kursplanerna.
- beskriva de åtgärder som skolan avser att vidta samt en tydlig tid- och ansvarsfördelning.
- fokus ligger på de åtgärder skolan har ansvar för.
- formulera hur undervisningen organiseras, hur innehållet struktureras, vilka läromedel som används, hur resultat följs upp, vilka pedagogiska hjälpmedel som används, hur klassrummet anpassas mm.
- skolan beskriver sina åtgärder i ett och samma åtgärdsprogram om elevens behov av särskilt stöd finns i flera ämnen.
- åtgärderna bygger på elevens förmågor i förhållande till kunskapsmålen.
- åtgärderna vidtas så fort som möjligt.
- tydligt beskriva hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- den utredning som ligger till grund för åtgärdsprogrammet hålls åtskild från detta, då ett åtgärdsprogram juridiskt sett är en allmän handling.

Elevhälsan

”Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- *undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver”. (Lgr 11)*

Elevhälsans uppgift är densamma som för skolan i sin helhet, dvs. att främja lärandet, att överföra och gestalta de grundläggande värdena samt att i samarbete med hemmen främja elevernas harmoniska utveckling till ansvarstagande människor och samhällsmedlemmar. Det elevhälsofrämjande arbetet ska så långt som möjligt vara förebyggande. Elevhälsa handlar om att främja hälsa hos alla elever, men att ha fokus på elever som är i behov av stöd och hjälp för sitt lärande.

Eftersom elevens svårigheter måste förstås i relation till omgivningen arbetar elevhälsan med insatser på individ-, grupp- och organisationsnivå. Elevhälsan består av rektor, specialpedagoger, psykolog, kurator och skolsköterska. Hela teamet träffas var tredje vecka. Specialpedagoger, skolsköterska och kurator, ”lilla teamet”, träffas en gång i veckan. Elevhälsan arbete omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Utöver detta beslutar elevhälsan om resursfördelning, riktlinjer för testning och kartläggning samt information/fortbildning/handledning till personal. Elevhälsan arbetar dessutom med utredning av elever i behov av särskilt stöd.

Överföring av information

Rektor ansvarar för att ny personal informeras om skolans rutiner för elever i behov av särskilt stöd.

Vi skall med största respekt för den enskilda individen alltid varsamt hantera information om eleven och här tänka på den etiska sekretess vi är ålagda att följa. Vi ska undvika att tala om elever i personalutrymmen, korridorer och andra allmänna utrymmen.

Nödvändig information om elever överförs naturligt inom arbetslaget och när eleven byter arbetslag. Klassföreståndaren är ansvarig för att detta sker. I överlämningsamtal mellan förskoleklass och åk 1 är förskoleklasspedagogerna ansvariga för detta. Vid samtliga överlämningsamtal ska det finnas en specialpedagog närvarande.

Psykolog

Skolpsykologens arbetsbeskrivning:

- Ingå i Ängdala skolas elevhälsoteam.
- Arbeta med allmänt förebyggande och salutogent/hälsofrämjande insatser genom att undanröja hinder för barns/elevs lärande och utveckling genom att förebygga, tidigt upptäcka och uppmärksamma svårigheter i syfte att skapa en god lärandemiljö. Fokusera och stärka välfungerande färdigheter och processer från nuläget och framåt.
- Utredda enskilda elevers förmågor och färdigheter *utifrån ett psykologiskt perspektiv* för att förtydliga elevens behov.
- Ge handledning/konsultation till pedagogisk personal. Utifrån såväl individ, grupp och organisationsnivå.
- Vid behov ge rådgivande/stödande samtal till enskilda elever och vårdnadshavare.
- Samverka med andra verksamheter, exempelvis BUP (Barn och Ungdomspsykiatri), Barnhabiliteringen och Logopedmottagningen.
- Vid behov remittera elev till utredning hos andra verksamheter.
- Arbeta utifrån ett kunskapsbaserat förhållningssätt där de metoder som använts i möjligaste mån är evidensbaserade, kvalitetssäkrade eller väl beprövade.

Åsa Åbjörnsson, psykolog

asa.abjornsson@angdalaskolor.se

Kurator

Vad är en kurator och när kan man vända sig till denne?

Till en skolkurator kan elever och föräldrar vända sig gällande personliga och sociala problem. Skolkuratorns arbetsuppgifter handlar om att hjälpa elever med t.ex. konflikthantering, relationer samt sociala och känslomässiga problem. Arbetet en kurator utför handlar, i mångt och mycket, om att skapa så goda förutsättningar för inläring som möjligt för eleven/eleverna.

Vissa barn söker själva upp kuratorn för samtal. Det går också bra att som förälder vända sig direkt till kuratorn. Även lärare kan, då de uppmärksammat behov, initiera kontakt mellan en elev och kuratorn.

Alla i skolan, personal som elever, har ett socialt ansvar för skolan och för varandra men det som skiljer kuratorn från övrig personal är att kuratorn har det sociala arbetet som huvudsaklig arbetsuppgift. Vid behov kan lärare vända sig till Elevhälsan, där kuratorn ingår, för att diskutera hur de ska hantera en specifik situation.

Jenny Jalvelius

Kurator

Jenny.jalvelius@angdalaskolor.se

Ängdala skolor, Höllviken

Tel: 040 - 678 33 71

Under läsåret 2015/2016 är Jenny föräldraledig och vikarie för henne är Olivia Raflund.

Skolsköterska

VAD GÖR SKOLSKÖTERSKAN?

Skolsköterskan har en central roll i skolan. Hon träffar och känner nästan varenda elev. Hon har tystnadsplikt och många använder henne som förtrogen. Skolsköterskan kommer i kontakt med alla de frågor och problem som barn och ungdomar ställs inför – allt från skavsår till självmordstankar. Genom sin unika kunskap om barns och ungdomars utveckling och levnadsvillkor är hon en viktig del av samhällets totala resurs i folkhälsoarbetet.

Skolsköterskans arbetsbeskrivning:

- Erbjuda och utföra regelbundna hälsokontroller.
- Utfärda riktlinjer och direktiv till pedagoger, elever och föräldrar.
- Erbjuda och utföra vaccinationer enligt det nationella vaccinationsprogrammet.
- Verka för att smittskyddslagen följs.
- Förmedla kontakt med skolläkare, övrig hälso- och sjukvård, socialtjänst mm. efter behov.
- Organisera och medverka vid skolläkarmottagningar.
- Utföra syn- och hörselundersökningar.
- Organisera egen regelbunden mottagning.
- Undersöka, bedöma, åtgärda och vid behov hänvisa elever vidare.
- Erbjuda rådgivning och samtal till elever och föräldrar.
- Identifiera elever med olika former av funktionshinder och elever med behov av särskilt stöd.
- Följa upp och kontrollera elever med medicinska eller socioemotionella problem.
- Ge hälsouppllysning till elever såväl enskilt som i grupp/klass i ämnen såsom sex och samlevnad, aborter, ANT, kost/motion, livsstil, olycksfall, sårvård, pubertetsutveckling mm.
- Arbeta för en god fysisk, psykisk och social arbetsmiljö för eleverna.
- Föra, hantera, förvara skolhälsovårdsjournal i enlighet med patientjournalagen.
- Upprätta egen verksamhetsplan samt tillsammans med skolläkaren upprätta plan för skolhälsovården i sin helhet.
- Föra statistik samt rapportera till verksamhetschefen.
- Initiera och medverka till utveckling och forskning om barns och ungdomars hälsa utifrån ett folkhälsoperspektiv.
- Delta i elevhälsoarbetet och i elevhälsokonferens.
- Delta i arbetet mot mobbing, trakasserier, våld och vandalism.
- Etablera och bedriva samarbete med verksamheter utanför skolan, t ex hälso- och sjukvård, socialtjänst, BUP, barnhälsovård, polis, förskola osv.
- Möten med enskilda lärare.
- Egen fortbildning.

Annika Bramsved-Jönsson

annika.bramsved-jonsson@angdalaskolor.se

040-678 33 80

Organisation av den specialpedagogiska verksamheten

Den specialpedagogiska verksamheten organiseras i ett resursteam, bestående av tre specialpedagoger, som i sin tur fördelar insatserna mellan sig och de tre arbetslagen. Specialundervisning, handledning och konsultation är naturliga delar i det dagliga arbetet.

Målet är en skola som möter varje elev just där han eller hon befinner sig i sin utveckling. Specialpedagogerna och elevhälsan ska arbeta för att främja en god lärandemiljö så att elever med olika förutsättningar kan tillgodogöra sig undervisningen. Faktorer som påverkar lärandemiljön är t.ex. undervisningens innehåll och arbetssätt, kunskap om olika pedagogiska metoder, skolans fördelning av klasser och grupper, elevernas arbetsschema, regelbunden uppföljning och utvärdering på grupp- och skolnivå.

Specialpedagogernas arbetsuppgifter:

- Ansvara för att, tillsammans med undervisande personal utreda behov av särskilt stöd genom kartläggning på individ-, grupp- och organisationsnivå. Information och återkoppling till arbetslagen.
- Medverka i att utarbeta åtgärdsprogram som grundar sig på en utredning av elevens behov av särskilt stöd.
- Ge stöd till elever i klassrummet, individuellt eller i mindre grupp.
- Ansvara för dokumentation av specialpedagogiska insatser.
- Utforma pedagogiska utredningar.
- Vara resurs i arbetslagen när det gäller olika former av samtal t.ex. utvecklingssamtal, förberedande samtal på personalnivå, konsultation, handledning samt olika elevsamtal.
- Samverka med vårdnadshavare för att främja elevernas utveckling.

- Vara resurs i arbetslagen när det gäller information och fortbildning i specialpedagogiska frågor samt kring alternativa verktyg.
- I samråd med skolans bibliotekarie och IKT-ansvarige hålla sig informerad om skönlitteratur, läromedel och alternativa verktyg i lärandet samt göra övriga pedagoger uppmärksamma på enskilda elevers behov av dessa verktyg.
- Hålla sig informerad om diagnosmaterial, aktuell forskning och litteratur inom specialpedagogen samt upprätthålla kontakter med instanser utifrån som t.ex. Specialpedagogiska Skolmyndigheten.
- Samverka med andra verksamheter såsom logoped, Habiliteringen, kommunens centrala elevhälsa och Specialpedagogiska Skolmyndigheten för att främja en god pedagogisk miljö.
- Delta i olika konferenser och möten inom skolans verksamhet.
- Delta i skolutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv.

anna.aspelund@angdalaskolor.se

helena.tornqvist@angdalaskolor.se

alexander.nikolaidis@angdalaskolor.se

Screening för kartläggning

Vi genomför screening på gruppnivå samt individuella tester. Screening på gruppnivå behövs som underlag för resursfördelning och för rektorns överblick av elever i behov av anpassningar och/eller särskilt stöd. De individuella testerna behövs för att analysera en elevs individuella svårigheter och som underlag för individuella åtgärder. Följande screening genomförs på gruppnivå och är obligatoriska:

Skolår:	Ämne:	Tidpunkt:	Material:	Ansvarig:
F		sep+april	Bornholmstestet	Förskollärarna
1	Sv	april	DLS bas, år 1	Spec.pedagog
	Sv	Fortlöpande	Nya språket lyfter	Ämneslärare
	Ma	Fortlöpande	Mattecirkeln	Ämneslärare
2	Sv	sep	DLS bas, år 2	Spec. pedagog
	Sv	feb	DLS 2	Spec. pedagog
	Sv	Fortlöpande	Nya språket lyfter	Ämneslärare
	Ma	Fortlöpande	Mattecirkeln	Ämneslärare
3	Sv	Fortlöpande	Nya språket lyfter	Ämneslärare
	Ma	Fortlöpande	Mattecirkeln	Ämneslärare
	Sv +Ma	VT Skolverkets	Nationella ämnesprov	Ämneslärare

Skolår:	Ämne:	Tidpunkt:	Material:	Ansvarig:
4	Sv	okt	DLS 4-6	Spec. pedagog
	Ma	maj	NCM, test 4	Spec. pedagog
5	Ma	sep	ALP 3	Spec. pedagog
	Sv	okt	DLS 4-6	Spec. pedagog
	Ma	maj	NCM, test 5	Spec. pedagog
6	Ma	sep	ALP 4	Spec. pedagog
	Sv	okt	DLS 4-6	Spec. pedagog
	Ma	jan	NCM, test 6	Spec. pedagog
	Sv+Ma+Eng	HT	Muntliga Nationella ämnesprov	Ämneslärare
	Sv+Ma+Eng	VT	Skolverkets Nationella ämnesprov	Ämneslärare

Skolår:	Ämne:	Tidpunkt:	Material:	Ansvarig:
7	Sv	HT	DLS 7-9	Spec. pedagog
	Eng	VT	Engelskprovet i sjuan	Ämneslärare
	Eng	VT	Diagnos för åk 7	Ämneslärare
8	Individuella tester vid behov			Spec. pedagog
9	Individuella tester vid behov			Spec. pedagog
	Sv+Eng+Ma	HT	Muntliga Nationella ämnesprov	Ämneslärare
	Sv + Eng+Ma+SO+NO	VT	Skolverkets nationella ämnesprov	Ämneslärare

Kartläggningsmaterial, individuell nivå:

Läskedjor

LäSt

Testbatteriet

Lilla Duvan

samt samtal med elev och vårdnadshavare.

Modell för utredning av läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

Samtliga elever i klassen genomför screeningen

Svenskläraren och specialpedagogen kartlägger läs- och skrivförmågan hos samtliga elever med hjälp av screeningmaterial.

Hjälp inom klassen

De elever som uppmärksammas får olika anpassningar under ledning av klasslärare/ämneslärare. Anpassningarna följs upp, utvärderas och omprövas vid behov.

Specialpedagog

Om anpassningarna inte har gett tillräcklig effekt, utreds eleven av specialpedagogen i samarbete med arbetslaget. Vid behov får eleven individanpassad specialundervisning och kompensatoriska åtgärder. Eventuellt skrivs ett åtgärdsprogram, efter beslut från rektor, som följs upp, utvärderas och omprövas vid behov.

Elevhälsan

Om eleven behöver en fördjupad utredning beslutas detta av skolans elevhälsa i samråd med föräldrarna. Eventuell skrivs ett åtgärdsprogram, efter beslut från rektor, som följs upp, utvärderas och omprövas vid behov.

Utanför skolan

Om eleven behöver utredas ytterligare av specialister utanför skolan, beslutas detta av elevhälsan i samråd med föräldrarna. Åtgärdsprogram skrivs, efter beslut från rektor, som följs upp, utvärderas och omprövas.

Vad du som undervisande kan göra för att stödja elever med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

---

- Placering
  - Eleven bör sitta så långt fram som möjligt.
- Förförståelse
  - Förbered faktaord inom ett område. Genom att svåra ord och begrepp har befästs, underlättas elevens läsning.
- Lektionen
  - Börja lektionen med att sammanfatta föregående lektion.
  - Skriv gärna upp några ord eller rubriker som "bär" lektionen.
- Tydlighet
  - Ge tydliga instruktioner vänd mot eleven.
  - Dispositionen av tavlan bör vara tydlig och klar. Sudda inte bort för snabbt, men ta bort det som är inaktuellt. Använd gärna olika färger.
  - Egna utskrifter utformas med stor stil, tydlig layout, luft mellan raderna och tydligt teckensnitt.
- Anteckningar
  - Kopiera gärna viktiga anteckningar före lektionen (elever med läs- och skrivsvårigheter)/dyslexi hinner inte anteckna själva och samtidigt lyssna).
  - Låt gärna eleven fotografera anteckningar på tavlan med sin mobiltelefon.

- Läsa-skriva
  - Vid högläsning i klassen måste eleven ha haft tillfälle att träna innan.
  - Anpassa textmängden. Använd olika slags böcker.
  - Tillämpa anteckningsstöd. Det är svårt för eleven med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi att hinna skriva i samma takt som övriga i klassen och dessutom koncentrera sig på att skriva rätt.
  - Rätta inte alltid stavfel i deras skriftliga arbeten. Tänk mer på innehållet.
  - Låt eleven i möjligaste mån skriva på dator/iPad.
  - Låt eleven läsa med öronen med hjälp av Inläsningstjänst och Legimus.

- Alternativa verktyg i lärande/ Kompensatoriska hjälpmedel
  - Dator, iPad och mobiltelefon.
  - Tangentbord.
  - Inspelade läromedel via Inläsningstjänst och inläst skönlitteratur via Legimus.
  - Utökat stavningsstöd med hjälp av AppWriter.
  - Talsyntes.
  - För mer information se www.mtm.se (MTM, Myndigheten för Tillgängliga Medier), www.spsm.se (Specialpedagogiska skolmyndigheten), www.fdb.nu (Föräldraföreningen för dyslektiska barn).

- Studieteknik
  - Lär eleven en bra anteckningsteknik, t. ex att använda tankekarta.
  - Hjälプ eleven att markera, stryka under viktiga ord.
  - Låt eleven använda olika färger.
  - Aktivera förförståelse, gör om rubriker till frågor.
  - Stimulera eleven att med egna ord förklara innehållet i en text.
  - Prata med eleven om hur hans/hennes inläring fungerar bäst.

- Prov
  - Vid behov ordna så att eleven vid bedömningsituationer får möjlighet att visa sina kunskaper på alternativa sätt.
  - Ge eleven den tid han/hon behöver.
  - Dela upp längre prov till två provtillfällen.
  - Meddela i god tid vad som ska läsas till ett prov.
  - Klargör kraven för samtliga betygsnivåer.

Modell för utredning av matematiksvårigheter/dyskalkyli

Samtliga elever i klassen genomför screeningen

Matematikläraren och specialpedagogen kartlägger den matematiska förmågan hos samtliga elever med hjälp av screeningmaterial.

Hjälp inom klassen

De elever som uppmärksammas får olika anpassningar under ledning av klasslärare/ämneslärare. Anpassningarna följs upp, utvärderas och omprövas vid behov.

Specialpedagog

Om anpassningarna inte har gett tillräcklig effekt, utreds eleven av specialpedagogen i samarbete med arbetslaget. Vid behov får eleven individanpassad specialundervisning och kompensatoriska åtgärder. Eventuellt skrivs, efter beslut av rektor, ett åtgärdsprogram som följs upp, utvärderas och omprövas vid behov

Elevhälsan

Om eleven behöver en fördjupad utredning beslutas detta av skolans elevhälsa i samråd med föräldrarna. Eventuell skrivs, efter beslut av rektor, ett åtgärdsprogram som följs upp, utvärderas och omprövas vid behov.

Utanför skolan

Om eleven behöver utredas ytterligare av specialister utanför skolan, beslutas detta av elevhälsan i samråd med föräldrarna. Åtgärdsprogram skrivs, efter beslut från rektor och som följs upp, utvärderas och omprövas vid behov.

Vad du som undervisande kan göra för att stödja elever med matematiksvårigheter/dyskalkyli

---

- Planering
  - Hjälp eleven att planera arbetsområdet (tid och struktur).
  - Om möjligt planera arbetet i korta pass, med minst ett pass varje dag.
  - Ge eleven gott om tid så att det som planerats kan slutföras.
  - Erbjud en lugn miljö.
- Undervisning
  - God struktur.
  - Multisensorisk undervisning som stimulerar flera sinnen.
  - Upprepat mönster i muntliga genomgångar, så att eleven känner igen sig.
  - Repetera ofta.
  - Ge tid för överinläring.
  - Avsluta lektionerna med att sammanfatta och låt eleverna reflektera över vad de har lärt sig.
- Tydlighet
  - Ge tydliga instruktioner och en instruktion i taget.
  - Förtydliga med gester.
  - Upprepa informationen.
  - Komplettera en muntlig instruktion med en skriftlig.
  - Använd auditivt och visuellt stöd.
  - Skriv stödord, rita.

- Räkning och problemlösning
  - Låt eleven tänka högt.
  - Lär ut minnesstrategier
  - Lär eleven de korrekta matematiska begreppen tidigt, t.ex. säg *addera* i stället för *plussa* osv.
  - Starta med laborativa och undersökande övningar, låt sedan eleven rita och illustrera uppgiften (bilder, tankekartor) och till sist använda siffror och tecken.
  - Låt eleven ha kort framför sig (t.ex. Matteverktyg) som visar enheter, geometriska figurer, tallinjen, tabeller osv.
  - Använd olika färger, t.ex. rött minustecken och blått plustecken.
  - Låt eleverna arbeta i par med problem och lästal.
  - Markera först lästalets fråga, läs sedan igenom hela uppgiften.

- Alternativa verktyg i lärande/kompensatoriska hjälpmedel
  - Miniräknare
  - Fickminne.
  - Kalender.
  - Mobiltelefon.
  - Inläst matematikbok via Inläsningstjänst.

- Prov
  - Låt eleven få alla möjligheter att visa vad han/hon kan, genom muntliga prov eller läs- och skrivhjälp vid prov.
  - Ge eleven den tid han/hon behöver.
  - Dela upp längre prov eller avsnitt i mindre delar.
  - Meddela i god tid vad som ska läsas till ett prov.
  - Klargör kraven för samtliga betygsnivåer.